

Sakshandsamar: Aslaug Irene Skjold

Kommunedirektør/rådmann:

Saksnr.	Utval	Møtedato
027/20	Eldrerådet	13.10.2020
028/20	Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne	13.10.2020
031/20	Hovedutvalg helse og omsorg	15.10.2020

Erfaring med egenbetaling/gebyr for utlån av korttidshjelpemidler

Kommunalsjef helse og omsorg sitt forslag til vedtak:

Erfaring med egenbetaling/gebyr for utlån av korttidshjelpemidler tas til orientering.

Eldrerådet 13.10.2020:

Behandling:

Eldrerådet støtter enstemmig innstillingen.

ELD- 027/20 Vedtak:

Kommunalsjef helse og omsorg sitt forslag til vedtak:

Erfaring med egenbetaling/gebyr for utlån av korttidshjelpemidler tas til orientering.

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne 13.10.2020:

Behandling:

Bringedal foreslo:

Egenandel bortfaller for personer med nettoinntekt under 2G.

Bringedals forslag enstemmig vedtatt.

RFM- 028/20 Vedtak:

Egenandel bortfaller for personer med nettoinntekt under 2G.

Bakgrunn for saken

I budsjett for 2019 ble det vedtatt innføring av egenbetaling/håndteringsgebyr for korttidsutlån av hjelpemidler med virkning fra 01.01.19. Hovedutvalg helse og omsorg ba i møtet den 23.01.19 om en tilbakemelding/evaluering når denne ordningen hadde virket en tid.

Fakta/saksopplysninger

Bakgrunn;

Demografiutviklingen og visjonen i Karmøy kommune om at innbyggerne skal kunne bo lengst mulig i eget hjem har gitt stadig økende behov for hjelpemidler til hjemmeboende pasienter/brukere. Dette i kombinasjon med knappe ressurser gir behov for en så effektiv hjelpemiddelformidling som mulig for å kunne sikre kommunens hjemmeboende brukere/pasienter rett hjelpemiddel til rett tid også i fremtiden. Innføringen av egenbetaling/håndteringsgebyr for korttidshjelpemidler (THJ) er ett av flere kvalitetsforbedringstiltak som er gjort for å initiere dette.

Aktuelle ordninger for tekniske hjelpemidler

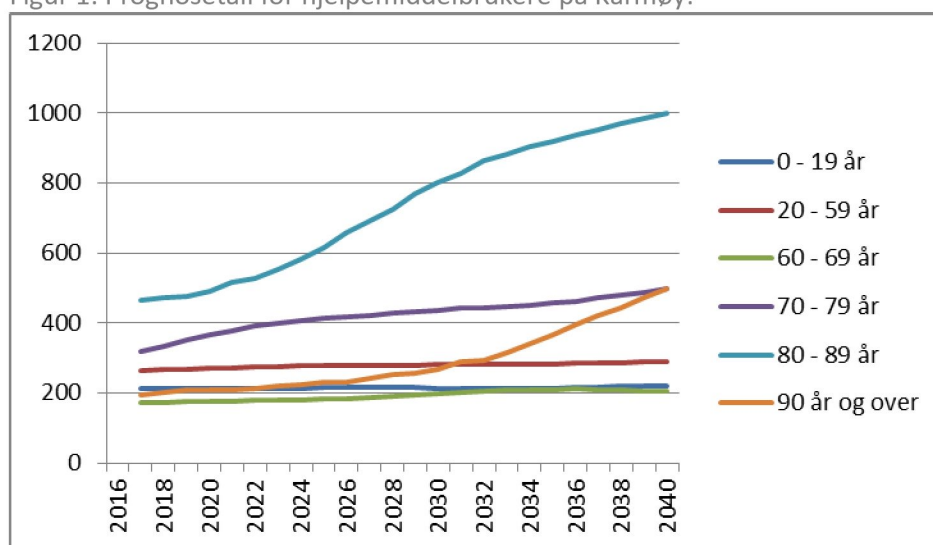
- Varige tekniske hjelpemidler (THV), formidles og finansieres av NAV hjelpemiddelsentral (folketrygden).
- Korttids hjelpemidler (THJ) formidles og finansieres av kommunen.

Både korttidshjelpemidler (THJ) og varige tekniske hjelpemidler (THV) lånes ut/administreres av kommunens hjelpemiddellager. Omfanget av utleie av korttidshjelpemidler (THJ) har hatt en stor økning de siste år og vil ut fra prognosen fortsatt øke framover. Omfanget av varige tekniske hjelpemidler (THV) har også økt i perioden.

Det var kunnskap i tjenesten om at for få korttidshjelpemidler bel levert inn etter endt behov og for få innbyggere fikk varige hjelpemidler. Dette var det arbeidet med over flere år uten å få fullgod effekt.

Økningen i behovet for hjelpemidler er belyst både i kommunens egne tall på formidling av korttidshjelpemidler og NAV-hjelpemiddelsentral Rogaland sin prognose for hjelpemiddelbrukere i vår kommune. Karmøy har en forventet økning på brukere på 35 % innen 2030.

Figur 1. Prognosetall for hjelpemiddelbrukere på Karmøy:

Innføring av egenandel/håndtering korttidshjelpemidler

Det ble innført egenandel/håndteringsgebyr for korttidshjelpemidler i budsjett for 2019. Egenandelen er kr 300,- for tre måneder uavhengig av antall hjelpemidler i utleieperioden. Utleieperioden ble satt til maks seks måneder. Gebyr for tilkjøring/innhenting av hjelpemidler er et engangsbeløp på kr 300,- som gjelder for hele seks måneders perioden uavhengig av antall utkjøringer/hentinger i dette tidsrommet. Distribusjonen inkluderer montering, regulering, vask, ettersyn og reparasjon.

Satsen for egenandelen ble i budsjett for 2020 vedtatt økt fra 01.01.2020 til kr 309,- for tilkjøring/montering/ henting og satsen for tre måneders/ seks måneders leie ble satt til kr 309,- /619,- fra 01.01.20.

Formålet med å innføre egenandeler på håndtering av korttidshjelpemidler er å få en økt sirkulasjon og riktig bruk av hjelpemidler slik at flere innbyggere får hjelp. Det er viktig at THJ blir brukt til reelle kortidslån, at innbyggere som har rett til varige hjelpemidler får det, og at det opprettholdes en god service ut mot hjemmeboende brukere.

Når bruker fyller kriterier for å få varige hjelpemidler fra NAV vil korttidslån unngås og/eller begrenses. Hjelp til funksjonsvurdering / søknad/ bestilling av hjelpemidler ved varig behov og utkjøring og henting av disse vil fortsatt ikke koste brukerne noe.

Egenbetaling/håndteringsgebyr ved utlån av THJ vil dermed være en motivasjon til levere tilbake hjelpemidlene ved opphørt behov og økt egeninnsats hos hjemmeboende brukere/pårørende til å hente hjelpemidlet selv.

Inntektene skulle bidra til ekstra ressurser for hjelpemiddeltekniker ut fra det økte behovet innen hjelpemiddelformidling. Det var usikkerhet hvor mye inntekter ordningen med egenbetaling ville gi kommunen. Det ble anslagsvis kalkulert til å kunne dekke inn 60 % stilling hjelpemiddeltekniker.

Forberedelser før egenandel ble effektuert.

Gjennomgang av utlån av korttidshjelpemidler

I forkant av effektivering av ordningen ble det gjort en ryddejobb med en gjennomgang av registrerte kortidslån fra ett år tilbake i tid ved ansatte i hjemmetjeneste og fysio- og ergoterapitjenesten. Dette for å sikre brukere mulighet for innlevering av korttidshjelpemidler (THJ) ved opphørt behov og mulighet for hjelp til å skaffe varige NAV-hjelpemidler (THV) ved varig behov før oppstart av ordningen. THV har ingen kostnader for bruker. Ordningen ble derfor effektuert fra 01.08.19.

Fakturering

Det ble arbeidet med faktureringsløsning og det var en del tekniske utfordringer i journalsystem/fakturasystem som måtte løses fra leverandørsiden. Faktureringen er av praktiske grunner og tekniske utfordringer delt opp i fakturering pr. påbegynt måned, ikke hver tredje måned. Dermed får bruker maks en regning på kr 400 i oppstarten (for lån en måned og utkjøring), og videre kr 100 pr måned ved videre lån inntil seks måneder. Fysio- og ergoterapitjenesten fakturerer bruker. Det det er dermed samme instans en låner THJ fra som fakturerer og er lett tilgjengelig for å svare på spørsmål om selve fakturaen noe som oppleves hensiktsmessig.

Effekten av innføring av egenandel på korttidsutlån.

Aktivitetstall og utvikling av utlån THJ og formidling av THV

Distribuerte korttidshjelpemidler fra kommunalt lager	2019 (1.og 2.tert.)	2020 (1.og 2. tert.)

	3600 utlån (1892 brukere)	2311 utlån (599 brukere)
--	---------------------------	--------------------------

Tabell 1.

Korttidslån; Aktivitetstall for utlån av korttidshjelpemidler THJ Tall fra 1 og 2. tertial, 2019 og 2020, dvs 8 måneders tall. Utlån viser hvor mange hjelpemidler som er på utlån til enhver tid.

THV- (HMS-R)	Aktive brukere	Antall utleverte hjelpemidler (med deler)	Nye brukere
2018 (første halvår)	3018	4802	116
2018 (andre halvår)	3002	4780	175
2019 (første halvår)	3093	8402	184
2019 (andre halvår)	3191	5969	246
2020 (første halvår)	3273	7603	170

Tabell 2. Aktivitetstall for varige tekniske hjelpemidler THV Halvårstall for 2018, 2019 og 2020. Aktive brukere er de som til enhver tid har et lån.

Det ses en reduksjon i utlån av korttidshjelpemidler og en samtidig økning av nye brukere som får varige hjelpemidler fra høsten 2018 til høsten 2019.

Årsaken til reduksjonen i utlån av korttidshjelpemidler

- En ønsket «rydding» av hjelpemidler som ble startet høsten 2018. Det er en reduksjon på 1293 brukere som har korttidslån fra 2019 til 2020.
 - Hjelpemidler det ikke er behov eller har vært for lenge ute hos bruker ble innlevert. Det som skulle vært innlevert «for lenge siden» på grunn av at behov opphørt ble innlevert. Dette er hovedtyngden av reduksjonen.
 - Brukere med behov for varige hjelpemidler har fått hjelp til å søke om det. Brukeren fikk da THV før oppstart av innkreving av egenandel.
- Økning av nye brukere med utlån av THV
- Prosjekt «framskutt lager» gir brukeren varige hjelpemidler umiddelbart uten å måtte gå veien om korttidslån.
- Det er svært få som har takket nei og som har et reelt behov for et korttidslån. Det har ikke vært klager på ordningen.
- Det var en kortvarig Covid 19 effekt med nedgang i utlån. Henvendelsene om hjelpemidler tok seg fort opp igjen etter de første måneder i pandemien og er nå på «normalen».

Det har i samme periode vært en økning av antall brukere som får THV. Fra høsten 2018 tom høsten 2019 har det vært en markant økning av antall nye brukere på THV. Dette er en ønsket utvikling. Det er gitt god informasjon om søknad om varige hjelpemidler dersom brukeren oppfyller kriteriene. Prosjekt «framskutt lager» har også initiert flere brukere over på varige hjelpemidler.

Inntektene fra egenandel/håndteringsgebyr har stabilisert seg på cirka kr 20000,- i måneden, noe som tilsvarer en inndekning av en 40 % stilling til hjelpemiddeltekniker. Personalressursene er viktig for å kunne håndtere det økte behovet for tekniske hjelpemidler, samt den økende andel av teknisk avanserte hjelpemidler.

NAV hjelpemiddelsentral har betydning for effekten

Reduksjonen i antall THJ-utlån har sammenheng med ett samtidig kvalitetsforbedringsprosjekt kalt «framskutt lager» i samarbeid med NAV- Hjelpemiddelsentral Rogaland. Hjelpemiddellageret har nå et lager av de vanligste basis THV-hjelpemidlene stasjonert og kommunens godkjente bestillere i hjemmetjeneste og fysio- og ergoterapitjeneste kan få ut varige hjelpemidler direkte fra dette lageret

uten at bruker må låne THJ i påvente av THV. Noe som tidligere initierte behov for korttidsutlån av hjelpemidler. THV og bruk av «fremskutt lager» er kostnadsfritt for bruker, og er ressurs sparende for både kommunen og NAV-HMS-R. Vi håper på å kunne videreføre ordningen med «fremskutt lager» i vanlig drift etter prosjektperioden. Prosjektet blir evaluert i løpet av høsten.

Ønsket effekt av ordningen.

Kommunalsjefen sin vurdering er at brukerne nå i større grad får riktig hjelpemiddel til riktig tid. Det er svært få som har et korttidshjelpemiddel utover seks måneder, det vil si det er oppnådd større sirkulasjon av THJ som ønsket og brukere får kjappere hjelp til å skaffe seg varig hjelpemidler ved varig behov enn tidligere. Tjenesten har også fått innlevert en stor del korttidshjelpemidler som ikke lenger var i bruk. Brukeren får hjelp til å skaffe seg THV innenfor den faglig forsvarlige tidsrammen som er fastsatt i fysio- og ergoterapitjenestens prioriteringsliste.

Reduksjon av utlån av hjelpemidler er positivt. Det skyldes ikke at færre innbyggere som har behov får hjelpemidler, men at riktige hjelpemidler formidles til dem som har et behov. Den store reduksjonen av utlån viser at det var viktig med en ryddejobb og at innføring av egenandeler motiverte brukerne til å levere inn unødig lån. Effekten av den massive og helt nødvendige «ryddejobben» før innføring av egenandeler er det som gjør hovedmengden av reduksjonen på aktive brukere av korttidslån. Flere brukere/ pårørende henter og bringer tilbake korttidshjelpemidler selv. Brukere som har behov for det får hjelp til å søke om varige hjelpemidler.

Reduksjon i antall korttidshjelpemidler er derfor en ønsket bieffekt av innføring av egenandel på korttidsutlån og fører til at ressursene kan benyttes på riktig sted. Den ønskede positive effekten er oppnådd i en kombinasjon med forbedringstiltak fra NAV.

Kommunalsjef helse og omsorg sin konklusjon

Formålet med å innføre egenandeler på håndtering av korttidshjelpemidler var å få en økt sirkulasjon av og riktig bruk av hjelpemidler slik at vi kan sikre våre innbyggere riktig hjelpemiddel til rett tid. THJ skal brukes til reelle korttidslån og innbyggere som har rett til kostnadsfrie varige hjelpemidler fra NAV skal få hurtig hjelp til å skaffe seg det. Dette er kommunen på god vei til å oppnå.

Økt egeninnsats og egenbetaling ved lån av THJ er med på å sikre at vi kan opprettholde en god service ut mot hjemmeboende brukere på hjelpemiddelområdet også i fremtiden.

Kommunalsjefen mener derfor at formålet med innføring av egenandel/gebyr for korttidsutlån av hjelpemidler er derfor innfridd.

Formålet med innføring av egenbetaling for korttidshjelpemidler er dermed innfridd og vurderes som vellykket.